

УДК 355.457

В.Ю. Мазур

Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького

МЕТОДИКА РОБОТИ КЕРІВНОГО СКЛАДУ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ З УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ВИСВІТЛЕННЯ НАДВОДНОЇ ОБСТАНОВКИ В РІЗНИХ УМОВАХ ОБСТАНОВКИ

У статті викладено сутність методики роботи керівного складу регіонального управління з управління та організації ефективного функціонування системи висвітлення надводної обстановки в різних умовах обстановки. Встановлено, що управління системою висвітлення надводної обстановки полягає у здійсненні управлінських впливів щодо зміни її структури, режимів роботи її окремих елементів чи системи в цілому, перерозподілу завдань або функцій між її елементами, використання її резервних можливостей. В результаті управлінського впливу змінюється поведінка системи, тобто її реакція на зовнішні та внутрішні чинники (збудження). У найбільш загальному вигляді запропоновано систематизувати оперативно-тактичні, технічні та соціальні завдання управління системою. Запровадження запропонованого у статті порядку їх виконання сприятиме підвищенню ефективності функціонування системи висвітлення надводної обстановки, що особливо актуально у рамках реалізації Стратегії розвитку Державної прикордонної служби України.

Ключові слова: охорона державного кордону, виключна (морська) економічна зона України, система висвітлення надводної обстановки, управління, ефективність.

Вступ

Постановка проблеми. Україна має значну протяжність морського державного кордону в Чорному та Азовському морях, а також значну площу акваторії виключної (морської) економічної зони, тому їх якісний моніторинг, контроль і захист є одним з пріоритетних завдань забезпеченні національної безпеки [1]. Його вирішення суттєво полегшується при наявності системи висвітлення надводної обстановки, матеріальною частиною якої є мережа постів технічного спостереження, оснащених ефективними інтелектуальними технічними засобами моніторингу, обробки та передавання інформації [2].

Побудові такої системи, безумовно, сприятиме створення системи наукового супроводу та моніторингу процесів і заходів, які відбуваються у Державній прикордонній службі України в межах реформування прикордонного відомства, наукове обґрунтування і забезпечення сучасної моделі охорони державного кордону та суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні й створення інтегрованої системи висвітлення надводної обстановки [3]. Серед нагальних проблем функціонування існуючої в Україні системи висвітлення надводної обстановки (СВНО) можна відмітити недоліки, пов'язані з управлінням та координацією моніторингових заходів під час функціонування її елементів [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішенню проблеми удосконалення системи охорони державного кордону на морській ділянці державного кордону та виключної (морської) еко-

номічної зони України (В(М)ЕЗУ) зокрема в частині, що стосується функціонування управлінської вертикалі під час управління елементами СВНО, присвячено низку наукових праць [2; 4–5].

Метою статті є формування методики роботи керівного складу регіонального управління з управління та організації ефективного функціонування системи висвітлення надводної обстановки в різних умовах обстановки.

Виклад основного матеріалу

Система висвітлення надводної обстановки представляє собою впорядковану сукупність складових, які на основі визначених завдань і правил діють як єдине ціле для задоволення інформаційних потреб персоналу структурних підрозділів Адміністрації Держприкордонслужби, регіональних управлінь, органів (підрозділів) охорони державного кордону з питань висвітлення надводної обстановки [5].

Управління системою висвітлення надводної обстановки є однією із головних функцій, що забезпечують ефективне вирішення нею поставлених завдань та полягає у цілеспрямованій діяльності начальника регіонального управління, штабу, підрозділів логістики, органів (підрозділів) охорони державного кордону по підтримці СВНО в постійній готовності, підготовка її елементів до функціонування і керівництво ними при виконанні завдань по охороні державного кордону та В(М)ЕЗ України [6].

Управління системою висвітлення надводної обстановки потрібно розглядати як невід'ємну складову управління процесом охорони державно-

го кордону в цілому. Тому основні принципи управління (єдиноначальність, надання ініціативи підлеглим тощо) повністю поширюються і на управління СВНО [6].

В процесі функціонування СВНО зовнішні умови змінюються в широкому діапазоні. Кількість ситуацій, що з'являються в процесі моніторингу, дуже значна, а це ускладнює завчасну підготовку до відповідного реагування [7]. В результаті цього потенціал СВНО не розкривається у повній мірі. Крім того, СВНО має обмежені можливості щодо обробки інформації про об'єкти спостереження (цілі).

На основі вище зазначеного можна зробити висновок про визначальну роль процесу управління щодо підтримання високої ефективності СВНО.

Управління системою висвітлення надводної обстановки в цьому сенсі полягає у здійсненні управлінських впливів щодо зміни її структури, режимів роботи її окремих елементів чи системи в цілому, перерозподілу завдань або функцій між її елементами, використання її резервних можливостей [8]. В результаті управлінського впливу змінюється поведінка СВНО, тобто її реакція на зовнішні та внутрішні чинники. У найбільш загальному вигляді завдання управління СВНО можна систематизувати за такими ознаками:

оперативно-тактичні завдання – досягнення заданої ефективності функціонування СВНО по отриманню (добуванню) інформації;

технічні завдання – забезпечення постійної працездатності і готовності всіх елементів СВНО;

соціальні завдання – підвищення професійного рівня і майстерності керівного складу і фахівців, які забезпечують функціонування СВНО.

Начальник регіонального управління повинен здійснювати управлінський вплив на СВНО через штаб, підрозділи логістики регіонального управління, начальників органів охорони державного кордону. Такий управлінський алгоритм дозволяє достатньо чітко розподілити функції і відповідальність між органами зазначеної вертикалі управління.

Зміст роботи органів управлінської вертикалі з організації функціонування СВНО на ділянці регіонального управління подано на рис. 1. Як видно з даної схеми, організаційний етап роботи повинен завершуватися складанням плану спостереження, який на сьогодні в регіональному управлінні та органах (підрозділах) охорони державного кордону не опрацьовується. Даний план доцільно розробляти під час організації оперативно-службової діяльності на рік і регулярно його корегувати, як правило по періодах охорони кордону.

Оперативно-тактичні завдання щодо управління СВНО повинні складатися з трьох груп:

по-перше: завдання детермінованого характеру, що пов'язані з виникненням ситуацій, які можливо передбачити завчасно (зміна погодних умов, відмова одного з елементів системи, посилення ефективності системи спостереження за рахунок надходження нових елементів, збільшення кількості персоналу тощо);

по-друге: завдання детермінованого характеру, що пов'язані з ситуаціями, які можливо передбачити завчасно статистично на основі дослідів і теорій (кількість цілей на ділянці в певний період часу, напрямки ймовірних дій порушників законодавства, швидкість руху цілей, час на пошук і затримання порушників тощо);

по-третє: завдання стохастичного характеру, які виникають в принципово нових ситуаціях, передбачити які неможливо (різка зміна оперативної обстановки, виникнення технічних перешкод, стихійні лиха, дії порушників законодавства на нехарактерних напрямках та інші).

У першому випадку рекомендований спосіб поведінки СВНО розраховується завчасно і управління буде полягати в з'ясуванні ситуації та реалізації готового управлінського рішення.

У другому випадку управлінське рішення приймається на основі апріорної статистики, яке в кожному випадку може бути далеким від оптимального.

Комп'ютеризація процесу опрацювання (модельовання) таких ситуацій дає змогу суттєво зменшити ступінь ризику щодо прийняття неоптимального управлінського рішення.

У третьому випадку потрібний безперервний аналіз поточної ситуації, її оцінка і опрацювання неординарного управлінського рішення, а також підтримання на високому рівні готовності чергової сили, засоби та резерви.

Всі завдання управління в умовах динамічної зміни обстановки повинні вирішуватися якісно і у стислі терміни [9]. Взаємозв'язок зміни ситуації з реакцією СВНО на основі управлінського впливу показано на рис. 2.

Наприклад: параметр ΔT визначає час реакції СВНО на зміну обстановки (її оперативність). Параметр ΔW визначає адекватність реакції СВНО і характеризує якість управління (точність моніторингу).

Зменшення значень параметрів ΔT і ΔW сприяє підвищенню ефективності та якості управління СВНО і вказує на наближення прийнятого управлінського рішення до оптимального.

Наближення реакції СВНО до зміни ситуації можливе лише при наявності достатньо повної інформації, яка характеризує дану ситуацію. Але під час функціонування СВНО можлива різка зміна обстановки і відсутність повноти даних про неї.

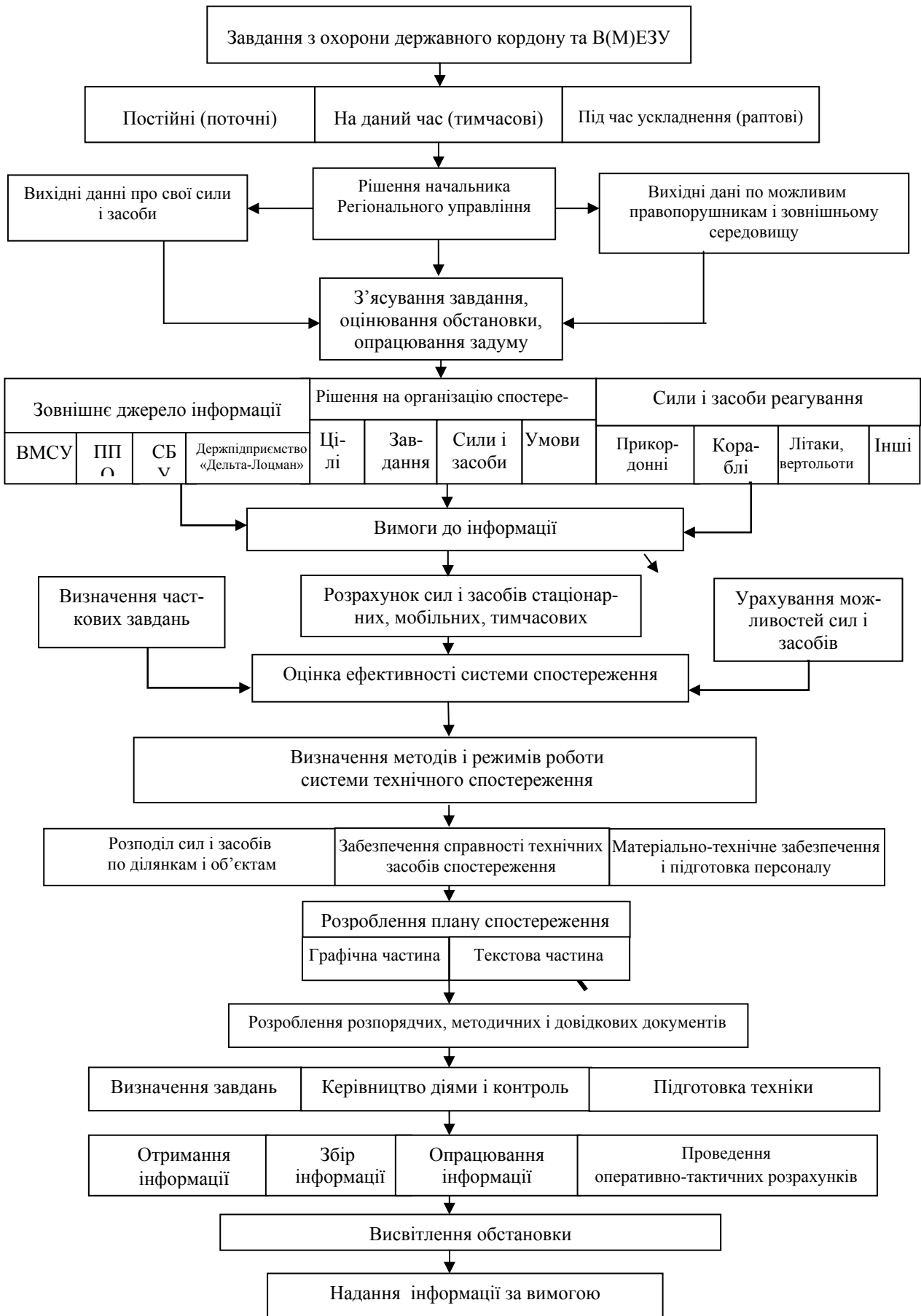

Рис. 1. Схема порядку роботи органів управління з організації функціонування СВНО на період охорони кордону

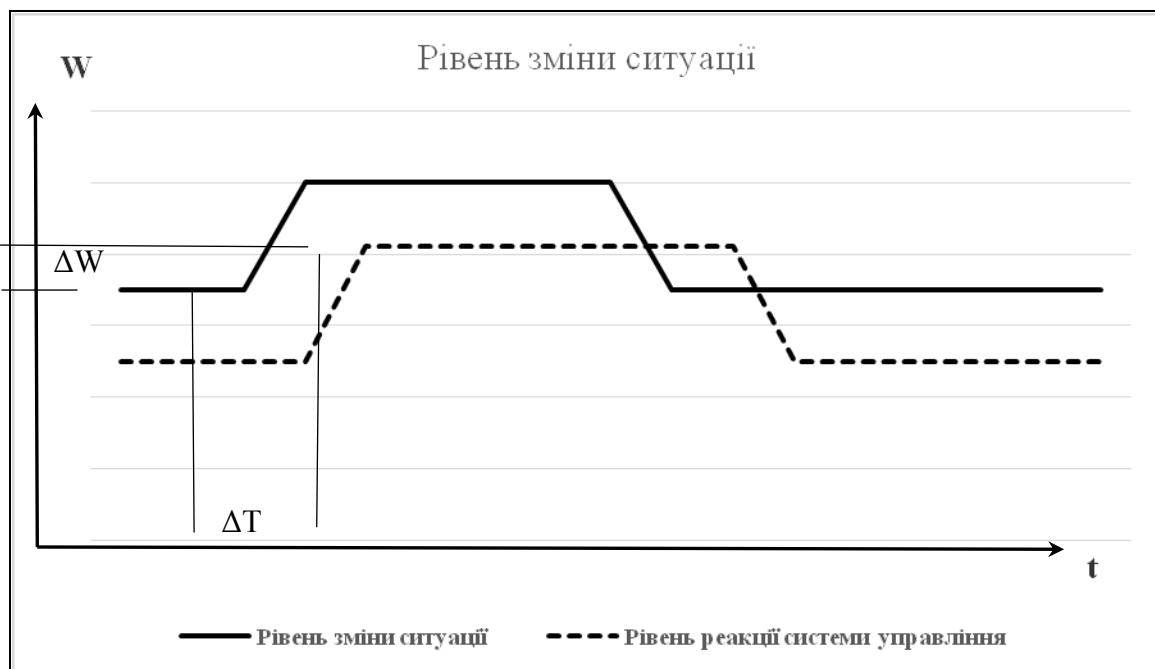

Рис. 2. Графік зміни ситуації з реакцією СВНО на основі управлінського впливу

Причинами такого явища можуть бути:

відсутність даних про цілі, які знаходяться за межами сектору моніторингу;

застарілі дані про цілі;

невиявлення деяких цілей, які знаходяться в секторі моніторингу;

помилка визначення параметрів цілей, їх класифікація, розпізнавання і позначення;

видача «помилкових цілей».

Ці види втрат (викривлення, спотворення) даних обстановки впливають на ефективність та якість управління СВНО. Як наслідок процес управління характеризується цілою низкою показників і критеріїв [9], що суттєво ускладнює можливості щодо його оцінювання. Вирішити це проблемне питання можливо застосуванням одного (комплексного) критерію. Таким критерієм може слугувати, наприклад, кількість інформації, опрацьованою СВНО з урахуванням часу її реакції на зміни обстановки.

Зокрема, ентропійний показник якості функціонування СВНО найбільш універсальний, адже завдання управління СВНО можна сформулювати в вигляді

$$(H_0 - \sum H_i) \rightarrow \min .$$

Оскільки цінність інформації впливає на ефективність охорони кордону та В(М)ЕЗ України [10], то завдання управління можливо детальніше уточнити: максимізувати до заданого часу сумарну цінність інформації про цілі на всій ділянці моніторингу, а саме:

$$(C_j - \sum H_i) \rightarrow \max .$$

Але всі наведені приклади носять абстрактний характер. Реальне управління повинно будуватися на основі управляючих параметрів СВНО.

Тому розглянемо параметри управління СВНО і порядок їх використання в процесі управління.

У систематизованому вигляді параметрами початкових даних для здійснення управління СВНО можуть бути:

1. Структурні параметри:

кількість і типи технічних засобів висвітлення обстановки, які використовуються;

мета розміщення мобільних технічних засобів моніторингу;

взаємодія сил і засобів;

зони відповідальності (зони моніторингу) і лінії передачі цілей;

кількісній і якісній показники укомплектованості СВНО спеціалістами.

2. Режимні параметри:

час роботи технічних засобів моніторингу;

режим пошуку, виявлення та супроводження цілей;

задані апіорні ймовірності виявлення цілей;

взаємне перекриття зон моніторингу;

зони моніторингу окремими технічних засобів моніторингу по кожному класу цілей;

умови роботи технічних засобів моніторингу.

3. Параметри передачі і обробки інформації:

рубежі видачі інформації про цілі;

терміни і адреса передачі даних висвітлення надводної обстановки;

канали передачі інформації;

точні характеристики інформації;

технічні засоби, задіяні для обробки, зберігання, передачі і надання інформації.

Всі ці початкові дані опрацьовуються органами управління у вигляді управлінської (командної) інформації.

Можливо визначити декілька етапів функціонування СВНО і пов'язаних із цим етапів роботи органів управління.

Початковий етап – з моменту початку моніторингу управління здійснюється майже повністю на основі зовнішньої інформації, адже сама СВНО володіє мінімальними даними відносно обстановки. Критерієм управління на даному етапі може бути ймовірність виявлення цілі на ділянці, яка знаходиться під охороною або на окремому напрямку. Початковими даними при цьому будуть: кількість і типи використаних технічних засобів виявлення, їх зони моніторингу, час роботи, режими пошуку, конкретні класи (типи) цілей, які підлягають виявленню, параметри зовнішнього середовища.

Другий етап функціонування СВНО і управління нею розпочинається з моменту виявлення цілі і взяття її на супроводження. На цьому етапі число виявлених цілей поки що відносно мале і особливо не впливає на прийняття рішення по управлінню. Початковими даними при цьому будуть: перекриття зон, напрямків передачі цілей, способи розпізнавання цілей, терміни і адреси передачі даних моніторингу, режими супроводження цілей по ділянкам (секторам).

Третій етап розпочинається зі збільшення числа виявлених (супроводжуваних) цілей. В цей період енергетичні можливості СВНО, а також її пропускна здатність, можуть бути вичерпані. Тоді необхідно опрацювати нове управлінське рішення.

По-перше – необхідно провести селекцію всіх цілей, в процесі чого низка цілей може бути знята з моніторингу [11].

Якщо решта цілей або їх характеристики потребують максимального використання ресурсів СВНО, тоді доцільно застосовувати відповідні управлінські рішення, а саме: зміна ступенів готовності технічних засобів виявлення, їх перерозподіл, зміна режимів функціонування, введення в дію чергових сил, засобів і резервів, залучення потенціалу взаємодіючих відомств (структур), передача і обробка інформації.

Для недопущення перевантаження органів управління зайвою інформацією у них на всіх рівнях повинні виконуватись такі функції:

фільтрування інформації на початкових етапах моніторингу, тим самим захист органів управління від недостовірної інформації;

збереження на необмежений час корисної інформації в кожному циклі моніторингу;

оцінювання інформації по її цінності, важливості для визначення пріоритетів;

опрацювання часткового управлінського рішення по кожній цілі чи сукупності однотипних цілей, а також по кожній ситуації;

опрацювання лише необхідної (нової) управлінської інформації [12].

При цьому в простих (типових ситуаціях) управлінські рішення повинні прийматися на нижньому рівні (начальник ПТС або оператор), а в складних (нетипових) ситуаціях – органом управління по вертикалі управління у відповідності з розподіленими функціями.

Висновки

Таким чином, управління системою висвітлення надводної обстановки спрямовано на зменшення ентропії причинно-наслідкових зв'язків у складних динамічних умовах її функціонування. Адекватність управлінських впливів знаходиться у тісній залежності від наявності зворотного зв'язку, а також компетентності органів управління в структурі СВНО.

Управління системою висвітлення надводної обстановки в цьому сенсі полягає у здійсненні управлінських впливів щодо зміни її структури, режимів роботи її окремих елементів чи системи в цілому, перерозподілу завдань або функцій між її елементами, використання її резервних можливостей. В результаті управлінського впливу змінюється поведінка СВНО, тобто її реакція на зовнішні та внутрішні чинники (збудження). У найбільш загальному вигляді запропоновано систематизувати оперативні-тактичні, технічні та соціальні завдання управління СВНО. Запровадження пропонованого у статті порядку їх виконання сприятиме підвищенню ефективності функціонування системи висвітлення надводної обстановки, що особливо актуально у рамках реалізації Стратегії розвитку Державної прикордонної служби України.

Напрямом подальшого дослідження може бути розроблення методики підготовки персоналу органів (підрозділів) охорони державного кордону, регіональних управлінь для набуття ним необхідних фахових компетентностей з управління системою висвітлення надводної обстановки.

Список літератури

1. Охорона державного кордону України в сучасних геополітичних умовах: організаційні та правові проблеми : монографія; за заг. ред. Андрушка О. В. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2017. – 296 с. – ISBN 978-617-7247-17-2.

2. Назаренко В. О. Формування сучасної моделі охорони морської ділянки державного кордону та суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні [Електронний ресурс] / В. О. Назаренко // Честь і Закон. — Режим доступу www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Chiz/2010_4/Nazar.pdf.
3. Стратегія розвитку Державної прикордонної служби України (проект): сайт Державної прикордонної служби України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://dpsu.gov.ua/activities/projects_acts/projects_acts_140.htm.
4. Мазур В. Ю. Проблемні питання висвітлення надводної обстановки та шляхи їх вирішення / В. Ю. Мазур, В. О. Гідзула // Зб. наук. пр. Серія: військові та технічні науки / [гол. ред. Олексієнко Б. М.]. — 2013. — 147 с.
5. Мазур В. Структурно-функціональні елементи системи висвітлення надводної обстановки на морській ділянці державного кордону України / В. Мазур // Зб. наук. пр. Серія: військові та технічні науки / [гол. ред. Олексієнко Б. М.]. — Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2017. — № 2(72). — С. 34–39.
6. Статут Державної прикордонної служби України з охорони державного кордону України. Частина 1. Прикордонний загін (проект): уведений в дію наказом Голови Державної прикордонної служби України від 27.08.2004 № 634.
7. Купрієнко Д. А. Розробка показників оцінки результативності виконання бюджетної програми “Матеріально-технічне забезпечення Державної прикордонної служби України” щодо ресурсного забезпечення експлуатації технічних засобів охорони кордону / Купрієнко Д. А., Джулії Л. В., Франчук Ю. В. // Наук. вісник ДПС / за ред. О. В. Богуша. — Хмельницький: НАДПСУ, 2007. — № 1. — С. 52–59.
8. Купрієнко Д. А. Аналітичне та техніко-економічне обґрунтування процесу оновлення парку технічних засобів охорони кордону / В. І. Кривий, Д. А. Купрієнко // Зб. наук. пр. Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького / за ред. В. О. Балашова. — Хмельницький: НАДПСУ, 2007. — № 38, ч. II. — С. 54–57.
9. Концепція інтегрованого управління кордонами, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 1149: законодавство України, сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.gov.ua/laws/show/1149-2015-p#n10>.
10. Левадний, І. А. Аналіз основних чинників, які обумовили реінжиніринг системи прикордонної безпеки Європейського Союзу / І. А. Левадний, Д. А. Купрієнко // Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України: тези IX Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 8 грудня 2016 р.): тези доп. — Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2016. — С. 52–54.
11. Купрієнко, Д. А. Структурний синтез динамічних систем із квазілінійним і часовим розподіленням компонентів: монографія / Д. А. Купрієнко, О. В. Боровик. — Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2015. — 348 с. — ISBN 978-966-8056-87-1.
12. Купрієнко, Д. А. Аналіз сучасних тенденцій розвитку системи управління прикордонною безпекою Європейського Союзу / Д. А. Купрієнко // Науковий журнал НАНГУ “Честь і закон” / за ред. Г. А. Дробахи. — 2016. — № 1 (56). — С. 20–25.

References

1. Andrushka, O.V (2017), *Protection of the state border of Ukraine in modern geopolitical conditions: organizational and legal problems: monograph* [Okhorona derzhavnoho kordonu Ukrainy v suchasnykh heopolitychnykh umovakh: orhanizatsiini ta pravovi problemy: monohrafiia]; za zah. red.. — Khmelnytskyi: Vydavnytstvo NADPSU, 296 p. ISBN 978-617-7247-17-2.
2. Nazarenko, V.O.(2010), “Formation of a modern model of protection of the maritime area of the State Border and sovereign rights of Ukraine in its exclusive (marine) economic zone“ [Formuvannia suchasnoi modeli okhorony morskoi dilianky derzhavnoho kordonu ta suverennykh prav Ukrainy v yii vykliuchnii (morskii) ekonomichnii zoni], *Chest i Zakon*, [Rezhymdos-tupu], access mode : www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Chiz/2010_4/Nazar.pdf.
3. The Development Strategy of the State Border Guard Service of Ukraine (2015) [Stratehiia rozvytku Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby]: *Approved by the Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine* [Skhvaleno rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy], 23.11.2015, No.1189-r.
4. Mazur, V. Yu. and Hidzula V. O. (2013), “Problematic issues of the surface picture display and ways of the irresolution“ [Problemnii pytannia vysvitlennia nadvodnoi obstanovky ta shliakhy yikh vyrishennia], *Zb. nauk. pr. Seriia: viiskovi ta tekhnichni nauky*, [hol. red. Oleksiienko B.M.], 147 p.
5. Mazur, V. (2017), “Structural and functional elements of the system of the surface picture display on the sea sector of the state border of Ukraine“ [Strukturno-funktsionalni elementy systemy vysvitlennia nadvodnoi obstanovky na morskii diliansi derzhavnoho kordonu Ukrainy] / Mazur V. // *Zb. nauk. pr. Seriia: viiskovi ta tekhnichni nauky* / [hol. red. Oleksiienko B.M.]. — Khmelnytskyi: Vydavnytstvo NADPSU, 2017. — No.2(72). — 344 p.
6. Statute of the State Border Guard Service of Ukraine for the Protection of the State Border of Ukraine. Part 1. Border Detachment (draft): put into effect by order of the Head of the State Border Guard Service of Ukraine of August 27, 2004 No. 634 [Statut Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy z okhorony derzhavnoho kordonu Ukrainy. Chastyna 1. Prykordonnyi zahin (proekt): uvedenyi v diiu nakazom Holovy Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy vid 27.08.2004 №634].
7. Kupriienko, D.A., L.V. Dzhulii and V. Franchuklu (2007), “Development of indicators for assessing the effectiveness of the implementation of the budget program "Material and technical support of the State Border Guard Service of Ukraine" regarding the resource provision of exploitation of technical means of border protection” [Rozrobka pokaznykiv otsinky rezul-tatyvnosti vykonannia biudzhethoi prohramy “Materialno-tekhnichne zabezpechennia Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy” shchodo resursnoho zabezpechennia ekspluatatsii tekhnichnykh zasobiv okhorony kordonu], *Nauk. visnyk DPS* / za red. O. V. Bohusha, Khmelnytskyi: NADPSU, No.1, pp. 52–59.
8. Kupriienko, D.A. (2007), “Analytical and feasibility study of the process of updating the technical equipment of the border guard park” [Analitichne ta tekhniko-ekonomichne obgruntuвання protsesu onovlennia parku tekhnichnykh zasobiv okhorony kordonu], *Zb. nauk. pr. Nats. akad. Derzh. prykordon. Sluzhby Ukrainy im. B. Khmelnytskoho*, za red. V.O. Balashova, Khmelnytskyi: NADPSU, No.38, ch. II, P P. 54–57.
9. *The Concept of integrated border management* (2015), [Kontseptsiia intehrovanoho upravlinnia kordonamy], Approved by the Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine [Skhvaleno rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy] 28.10.2015 No. 1149: zakonodavstvo Ukrainy, sait Verkhovnoi rady Ukrainy, URL: <http://zakon3.gov.ua/laws/show/1149-2015-p#n10>.

10. Levadniy, I.A. and Kupriienko, D.A. (2016), "Analysis of the main factors that led to the reengineering of the European Union border security system" [Analiz osnovnykh chynnykiv, yaki obumovyly reinzhynirnyh systemy prykordonnoi bezpeky Yevropeiskoho Soiuzu], *Educational and scientific support of activity of law enforcement bodies and military formations of Ukraine* [Osvitno-naukove zabezpechennia diialnosti pravookhoronnykh orhaniv i viiskovykh formuvan Ukrainy]: tezy Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf. (m. Khmelnytskyi, 8 hrudnia 2016 r.): tezy dop., Khmelnytskyi: Vyd-vo NADPSU, pp. 52-54.
11. Kupriienko, D.A. and Borovyk, O.V. (2015), "Structural synthesis of dynamical systems with quasilinear and time distribution of components: monograph" [Strukturnyi syntez dynamichnykh system iz kvaziliniinym i chasovym rozpodilenniam komponentiv: monohrafiia], Khmelnytskyi: Vydavnytstvo NADPSU, 348 p., ISBN 978-966-8056-87-1.
12. Kupriienko, D.A. (2016), "Analysis of current trends in the development of the European Union's border security management system" [Analiz suchasnykh tendentsii rozvytku systemy upravlinnia prykordonnoiu bezpekoiu Yevropeiskoho Soiuzu], *Naukovyi zhurnal NANHU "Chest i zakon"*, za red. H. A. Drobakhy, No.1 (56), pp. 20–25.

Надійшла до редколегії 8.09.2017
Схвалена до друку 2.11.2017

Відомості про авторів:

Мазур Валентин Юрійович

кандидат військових наук доцент
докторант Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
Хмельницький, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-3405-6200>
e-mail: vumazur154@gmail.com

Information about the authors:

Valentyn Mazur

Candidate of Military Sciences Associate Professor
Doctoral student of the National Academy
of the State Border Guard Service
of Ukraine named after Bogdan Khmelnytsky,
Khmelnytsky, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-3405-6200>
e-mail: vumazur154@gmail.com

МЕТОДИКА РАБОТЫ РУКОВОДЯЩЕГО СОСТАВА РЕГИОНАЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ ПО УПРАВЛЕНИЮ И ОРГАНИЗАЦИИ ЭФФЕКТИВНОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ОСВЕЩЕНИЯ НАДВОДНОЙ ОБСТАНОВКИ В РАЗНЫХ УСЛОВИЯХ ОБСТАНОВКИ

В.Ю. Мазур

В статье изложено сущность методики работы руководящего состава регионального управления по управлению и организации эффективного функционирования системы освещения надводной обстановки в разных условиях обстановки. Установлено, что управление системой освещения надводной обстановки состоит в осуществлении управленческих влияний относительно изменений ее структуры, режимов работы ее отдельных элементов или системы в целом, перераспределения задач или функций между ее элементами, использования ее резервных возможностей. В результате управленческого влияния изменяется поведение системы, а именно ее реакция на внешние и внутренние факторы (возбуждение). В более общем виде предложено систематизировать оперативно-тактические, технические и социальные задачи управления системой. Внедрение предложенного в статье порядка их выполнения будет способствовать повышению эффективности функционирования системы освещения надводной обстановки, что особенно актуально в рамках реализации Стратегии развития Государственной пограничной службы Украины.

Ключевые слова: охрана государственной границы, исключительная (морская) экономическая зона Украины, система освещения надводной обстановки, управление, эффективность.

METHODOLOGY OF THE WORK OF THE MANAGERIAL PERSONNEL OF THE REGIONAL DIRECTORATE ON MANAGEMENT AND ORGANIZATION FOR THE EFFECTIVE FUNCTIONING OF THE SYSTEM OF SURFACE PICTURE DISPLAY IN DIFFERENT CONDITIONS OF THE SITUATION

V. Mazur

The article describes the essence of the methodology of the work of the managerial personnel of the regional directorate on management and organization for the effective functioning of the system of surface picture display in different conditions of the situation. It is established that control of the surface picture display system consists in the realization of managerial influences concerning change of its structure, modes of work of its separate elements or the system as a whole, redistribution of tasks or functions between its elements, use of its reserve capabilities. As a result of managerial influence, the behaviour of the system changes, that is, its response to external and internal factors (incitements). In the most general form, it is proposed to systematize the operational and tactical, technical and social tasks of the system control. The implementation of the procedure proposed in the article concerning the tasks execution will contribute to improving the efficiency of the operation of the surface picture display system, which is especially relevant in the framework of the implementation of the Development Strategy of the State Border Guard Service of Ukraine.

Keywords: state border protection, exclusive (maritime) economic zone of Ukraine, water surface situation monitoring system, management, effectiveness.